

Drugačnost v jeziku, literaturi in kulturi

Včeraj se je sklenil 52. seminar slovenskega jezika, literature in kulture v Ljubljani

MELITA FORSTNERIČ HAJNŠEK

52. Seminar slovenskega jezika, literature in kulture (SSJLK) se je po dveh tednih včeraj na **Filozofski fakulteti** v Ljubljani končal. Kot vsa leta je bilo tudi letos blizu 130 udeležencev iz skoraj 25 držav. Tradicija SSJLK sega v daljno leto 1965, organizator je oddelek za slovenistiko. Namenjen je tujim slovenistom, tudi slavistom – univerzitetnim učiteljem, znanstvenim delavcem, študentom in tudi prevajalcem, kulturnikom in prosvetarjem iz slovenskega zamejstva.

Predstaviti najnovejša dognanja o slovenskem jeziku, literaturi in kulturi, ki so osredotočena na vsako leto posebej izbrano krovno temo prireditve, je temeljni cilj prireditve ter posredovati in poglobiti njihovo jezikovno znanje in literarno, kulturno-zgodovinsko vedenje. Dopoldanski obvezni program vključuje lektorate, predavanja, konverzациjo, fonetične vaje in izbirne tečaje, seminar pa spremlja tudi bogat popoldansko-večerni program. Vsebuje ogled slovenskega filma, gledališke predstave, muzejev, galerij in knjižnic, glasbene, literarne večere, okrogle mize, ogledje Ljubljane

in celodnevno strokovno ekskurzijo v različne dele Slovenije. Udeleženci seminarja v Slovenijo pridejo večinoma s pomočjo štipendij, ki jih tujim državam podeljuje Republika Slovenija v okviru meddržavnih pogodb in sporazumov (ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport) ter slovenskim zamejskim organizacijam urad za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Alojzija Zupan Sosič, predsednica letošnjega seminarja, je ob letošnji temi *Drugačnost* (z danostjo v polkrepkem) v uvodniku seminarske knjižice na primeru pesnikov Prešerna in Koseskega utemeljevala drugačnost in opozorila, da prinaša drugačnost negativno in pozitivno poslanstvo, kar nakazujejo vsi prispevki za 52. seminar slovenskega jezika, literature in kulture.

"Ti so temo, o kateri so v preteklosti razpravljali pretežno v filozofiji, sociologiji, antropologiji ali psihologiji, uspešno prenesli na področje slovenskega jezika, književnosti in kulture. Uvesti to temo na seminarska področja se mi je zdelo nujno tudi zaradi tega, ker postaja drugačnost tema, ki se dotika vseh nas. Z njo se srečujemo skoraj vsak dan, ko se nanjo odzivamo

zelo različno, večkrat kar nerazumljivo napačno – na eni strani tesnobno odklanjamo begunce in istospolne (npr. bodeča žica in ovrženi družinski zakonik), na drugi pa navdušeno pritrjujemo absurdnemu vključevanju angleščine na slovenske fakultete (npr. novela k zakonu o visokem šolstvu, 8. člen). Letošnji 52. SSJLK s krovno temo *Drugačnost v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi* se zaveda, da je napačno sprejemanje drugačnosti običajno posledica njenega nepoznavanja: da bi jo lažje spoznali, je treba odstreti marsikatero tančico in tako izostriti naš pogled," je med drugim zapisala Sosičeva.

Predavatelji na seminarju na temo drugačnosti v jeziku so bili **Maja Đukanović**, **Erika Kržišnik** in **Martina Ožbot Currie**, v literaturi **Silvija Borovnik**, **Miran Hladnik**, **Vanessa Matajč**, **Irena Novak Popov**, **Mateja Pezdirc Bartol**, v kulturi pa **Lev Kreft**, **Tomaž Rauch**, **Suzana Tratnik**. Izbirna tečaja sta vodila **Barbara Korun** in **Hotimir Tivadar**, v Paradi mladih pa so se predstavili **Aljoša Harlamov**, **Klara Kožar Rosulnik** in **Luigi Pulvirenti**.

Razdvojenost v drugosti

Lev Kreft je o drugosti med drugim zapisal v letošnjem zborniku 52. SSJLK: "Z drugostjo in drugačnostjo merim na dva vidika umestitve naroda med narode: vertikalnega, ki zida lestvico po razvitosti in naprednosti, in horizontalnega, ki proizvaja različnost. Pri raziskovanju slovenske kulture, umečnosti in literature je treba upoštevati kulturni sindrom, ki pri narodih brez države politične ustanove nadomešča s kulturnimi ustanovami in umetniškimi deli. Pri narodih brez držav, ki so dolgo pripadali drugorazrednim imperijem (Avstro-Ogrska, Rusija, Turčija) in večnacionalnim državam (Jugoslavija), pa velja računati tudi s tem, da že pri hegemonski naciji nastaja dvoumna samozavest, ki vključuje dvom v vertikalni zahodni zgled in v lastno zmožnost napredka, pri podrejenih narodih pa ustvarja razdvojenost in proizvodjanje alternativnih samopodob in programskih vizij.